

T-79.144

Syksy 2003

Logiikka tietotekniikassa: perusteet

Laskuharjoitus 11

(opetusmoniste, kappaleet 8.1 - 8.5)

18 - 21.11.2003

1. Todista resoluutiolla, että ei ole olemassa miesparturia, kun:
  - a) Jokainen parturi ajaa niiden miesten parrat, jotka eivät itse aja partaansa.
  - b) Kukaan parturi ei aja niiden miesten partoja, jotka ajavat itse partansa.
2. Esitetään luonnolliset luvut $0, 1, 2, \dots$ muuttujattomilla termeillä $0, s(0), s(s(0)), \dots$, jotka rakentuvat vakiosymbolista 0 ja funktiosymbolista s , joka tulkitaan funktioksi $s(x) = x + 1$ luonnollisille luvuille x .
  - a) Tarkoittakoon predikaatit $J2(x), J3(x)$ ja $J6(x)$ sitä, että luonnollinen luku x on jaollinen kahdella, kolmella ja kuudella. Määrittele nämä predikaatit predikaattilogiikan lausein siten, että predikaatin $J6$ määritelmä perustuu predikaattien $J2$ ja $J3$ määritelmiin.
  - b) Todista resoluutiolla, että jos luonnollinen luku x on kahdella ja kolmella jaollinen, niin luonnollinen luku $x + 6$ on kuudella jaollinen.
3. Olkoon annettuna seuraavat lauseet¹:
  1. $\forall x(\text{Close}(m, x) \rightarrow \text{Reach}(m, x))$,
  2. $\forall x(\text{Tall}(x) \wedge \text{On}(m, x) \wedge \text{Under}(x, b) \rightarrow \text{Close}(m, b))$,
  3. $\text{Tall}(c)$,
  4. $\text{Climb}(m, c)$,
  5. $\forall z \text{Moves}(m, c, z)$,
  6. $\forall x(\text{Climb}(m, x) \rightarrow \text{On}(m, x))$,
  7. $\forall x \forall y \forall z(\text{Moves}(x, y, z) \rightarrow \text{Close}(y, z) \vee \text{Under}(y, z))$ ja
  8. $\neg \text{Close}(c, b)$.

Formalisoinnissa on käytetty seuraavia predikaatteja ja vakioita:

1. $\text{Tall}(x) = \text{“}x \text{ on korkea”}$,

---

¹Esimerkki on kirjasta R.D. Dowsing, V.J. Rayward-Smith, C.D. Walter: A First Course in Formal Logic and its Applications in Computer Science

2. $\text{Climb}(x,y) = \text{“}x \text{ voi kiivetä } y\text{:n päälle”}$,
  3. $\text{Close}(x,y) = \text{“}x \text{ on lähellä } y\text{:tä”}$,
  4. $\text{On}(x,y) = \text{“}x \text{ on } y\text{:n päällä”}$,
  5. $\text{Reach}(x,y) = \text{“}x \text{ ylettää } y\text{:hyn”}$,
  6. $\text{Under}(x,y) = \text{“}x \text{ on } y\text{:n alla”}$,
  7. $\text{Moves}(x,y,z) = \text{“}x \text{ (voi) siirtää } y\text{:n } z\text{:n lähelle”}$
  8. $m = \text{“apina”}$,
  9. $c = \text{“tuoli”}$ ja
  10. $b = \text{“banaani”}$.
- a) Mieti, mitä lausejoukon lauseet tarkoittavat.
  - b) Osoita resoluutiolla, että $\exists x \text{Reach}(m,x)$ on lausejoukon looginen seuraus.
  - c) Tutki resoluutiotodistuksen rakennetta. Mitä hyötyä siitä voisi olla tehtävän apinalle?
  - d) Suorita vastaava päättely otter-ohjelman avulla.